

Heemcentrum “’t Schoor” kan weer terugzien op een succesvol jaar. Wij geven in dit jaarbericht beknopt aan hoe we in 2001 als team met 38 vrijwilligers hebben gewerkt. Wij vertrouwen er op dat door het lezen van dit jaarbericht wij op uw belangstelling voor en betrokkenheid bij ’t Schoor mogen blijven rekenen.

2001: Jaar van de vrijwilligers

In Nederland kent bijna elke activiteit wel een dag in het jaar waarin deze en gene aandacht krijgt of in het zonnetje wordt gezet. Voor zover mij bekend bestond zo’n dag of iets dergelijks tot dusver niet voor vrijwilligers. Het is dan ook zeer terecht dat in 2001 speciale aandacht aan deze personen is gegeven en niet in de laatste plaats vanuit de overheid. Zij geeft daarmee aan dat ze in onze samenleving het werk van deze mensen onderschrijft en waardeert. Zeker in de zorg voor elkaar is het vrijwilligerswerk onontbeerlijk.

De vrijwilligers aan het werk (foto José v.d. Leur)

Voor de gemeenschap van Udenhout en Biezenmortel is o.a. het werk van al onze vrijwilligers bij ’t Schoor erg belangrijk.

Toekomstgericht denken is het motto dat je vaak hoort. Dat brengt mij overigens op een spreuk die in een van de prachtige panden aan de Kreitenmolenstraat in de schoorsteenmantel is aangebracht. Deze luidt:

*“In het verleden ligt het heden
In het nu wat worden zal”*

Alles heeft zijn verleden en is daardoor geworden wat het nu is. Het is juist daarom dat we het verleden goed moeten bewaren.

Welnu, dat is in feite het belangrijkste doel van onze stichting. We zijn daartoe in staat dankzij een zeer enthousiaste groep vrijwilligers die aan dat doel op verschillende wijze en geheel belangeloos vorm en inhoud geeft. Is dat niet schitterend? Voor al het werk dat zij doen zijn we hen zeer veel dank verschuldigd. Vanwege het jaar van de vrijwilligers hebben we dit jaar aan onze jaarlijkse “dankdag” een extra accentje gegeven. Het mag hier nog wel eens herhaald worden: dank aan allen voor de onontbeerlijke inzet.

Sponsors – stutten -steunen

Voor het werk van ’t Schoor zijn zij van wezenlijk belang. Wij kunnen niet zonder hen. Zij zijn voor ons een grote steun in de rug, omdat zij met financiële bijdragen ons werk waarderen. Soms hebben we extra steun nodig bijv. bij bijzondere projecten. De uitgifte in 2001 van het boek “Over de school” is daarvan zo’n voorbeeld en wij kloppen nooit tevergeefs aan. Ook niet nu we in 2001 direct na de aanbieding van bovengenoemd boek weer gestart zijn met een boek over 100 jaar boerenstand in

Udenhout en Biezenmortel, welk jubileum eind 2002 zal worden gevierd. Naast de opbrengsten uit de verkoop van een boek blijft er altijd een tekort.

In 2000 organiseerden wij voor onze sponsors, stutten en steunen b.g.v. ons 10-jarig bestaan een contactmiddag. We spraken af eens in de 2 à 3 jaar iets te organiseren. Het ligt in het voornemen om dit jaar weer een middagbijeenkomst te beleggen. Daarbij zal een bezoek aan ons heemcentrum centraal staan, zodat zij ons werk ook daadwerkelijk kunnen bezichtigen en kennis kunnen nemen van al datgene dat wij zorgvuldig bewaren. Deze middag is vastgesteld op zaterdag 24 augustus aanstaande.

Financiën

Dankzij onze sponsors, stutten en steunen zijn wij in staat ons werk te kunnen (blijven) doen. Wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk. Onze grootste kostenposten zijn o.a. drukkosten, beveiliging, huuropslag aan de Oude Bosschebaan, aanschaf materialen, administratie- porti- telefoonkosten, verzekering. Door zuinig met onze financiën om te gaan lukt het ons

voor de toekomst af en toe een zeer gering bedrag te reserveren, maar deze reservering heeft absoluut geen of weinig betekenis indien in onze huidige gebruikssituatie verandering zou komen.

Een schoolklasje nagebouwd

Presentatie

Als heemcentrum maken we ook gebruik van zeer moderne communicatiemiddelen. Ik meldde dat al eerder. Voor onze sympathisanten werd een handzame en beknopte brochure samengesteld over 't Schoor. Wij zijn van mening dat zeker onze sponsors, stutten en steunen er over zouden moeten beschikken. Bij de uitnodiging voor de hiervoor aangekondigde middagbijeenkomst zullen wij de brochure aanbieden.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2001 10 keer voor een vergadering bijeen. Door onze secretaresse worden steeds zeer stipt de agenda's verzonden en de notulen samengesteld. Zij doet dat met grote accuratesse. De inkomende en uitgaande correspondentie wordt door haar keurig verzorgd en gearchiveerd. De bestuursvergaderingen worden door de bestuursleden trouw bezocht en verlopen in een goede, prettige en collegiale sfeer.

In 2001 zijn geen mutaties opgetreden in het bestuur mede omdat de aftredende bestuursleden zich weer een nieuwe periode willen inzetten voor 't Schoor, waarvoor wij ze erkentelijk zijn.

Eind 2001 is een voorzet gemaakt om binnen het bestuur op basis van ieders betrokkenheid – deskundigheid – bij het werk van 't Schoor tot een taakverdeling te komen. Hoewel het gehele bestuur eindverantwoordelijkheid draagt en blijft dragen is een taakverdeling naar onze mening een goede methode voor een evenwichtige werkverdeling.

Bijzondere activiteiten

Restauratie hekwerk pand Schoorstraat 2

Met het 50-jarig priesterfeest van ons bestuurslid rector A.J. Merckx in het vooruitzicht werd begin 2001 het idee geopperd het hekwerk voor en langs de rectorswoning te renoveren. Een technisch plan, een kostenraming en de wijze van uitvoering werden opgesteld. Vanwege het zeer bijzondere karakter van enkele werkzaamheden vonden

we in Udenhout een drietal mensen bereid samen met de vrijwilligers van 't Klein Schoor deze restauratie ter hand te nemen. Demontage, behandeling van het hekwerk door constructie-bedrijf Jos van den Bersselaar was een reuze karwei, niet in het minst ook het

De vrijwilligers aan het werk

gedeeltelijk slopen en weer herstellen van de fundering en het metselwerk. Kees van Strijdhoven en Thijn Keuninx hebben daar heel wat uurtjes aan besteed. Dankzij bemiddeling van de fa. de Bonth van Hulten konden we snel over metsel- en natuursteen beschikken, waarbij de bedrijven zich overigens zeer billijk hebben opgesteld v.w.b. de kosten.

De medewerkers van 't Klein Schoor hebben ter afronding van de hele renovatie het deel van het gehandhaafde hekwerk langs de Groenstraat schoongemaakt en geschilderd.

Voor hand- en spandiensten kon op medewerkers van Vincentius regelmatig een beroep worden gedaan. Niet onvermeld mag blijven de financiële bijdragen in de kosten van de restauratie door de Dorpsraad en Vincentius. Al met al was het een staaltje van prima samenwerking met als resultaat een aanwinst voor het aanzicht van de rectorswoning en het centrum van Udenhout.

Schrijversteam

Boek "Over de school"

Het schrijversteam was in 2000 al gestart met de voorbereiding van een boek over 100 jaar onderwijs. Aanleiding was het feit dat in mei 2001 het precies 100 jaar geleden was dat de fraters van Tilburg in Udenhout met onderwijs startten.

Het boek beperkte zich overigens niet alleen tot het onderwijs van de fraters en hun opvolgers. In de ruimste zin kregen alle vormen van onderwijs zowel in Udenhout als Biezenmortel aandacht. Na een periode van noeste arbeid door het schrijversteam kon op 6 mei op zeer ludieke wijze in de oude Petruschool (nu Wichelroede) het boek "Over de school" aan frater van Geenen worden aangeboden door frater "Cornelis" (Kees van Kempen). Met een prachtig ingericht oud klasje, met in de stijl van in die tijd geklede kinderen en juffrouw op de achtergrond, konden de genodigden in herinnering weer helemaal terug gaan naar

het verleden. In de verschillende dankwoorden werd grote lof uitgesproken voor het voortreffelijke werk dat het schrijversteam had geleverd.

Daarna vond het boek snel zijn weg naar de vele geïnteresseerden en oogstte het alom succes en waardering met veel spontane reacties.

Drukte bij de verkoop van het boek Over de School

Nog maar net bekomen van de vele inspanningen werd in het schrijversteam weer een nieuw initiatief genomen voor een volgend boek. Bij gelegenheid van het feit, dat eind 2002 de boerenbond in Udenhout-Biezenmortel zijn 100-jarig jubileum gaat vieren zal een boek verschijnen over 100 jaar boerenstand. Met de voorbereiding van dit boek is het schrijversteam, bij het uitgeven van dit jaarbericht, inmiddels al weer ver gevorderd.

Toekomstplannen

Hiervoor zijn al enkele malen de werkzaamheden van ons schrijversteam vermeld. Ieder zal zich o.a. de diverse prachtige boeken (6 stuks en een serie kleinere boeken) die het team inmiddels op haar naam heeft staan herinneren. Het zevende grote boek is in voorbereiding. In 2002 zal het team inmiddels 10 jaar actief zijn. Na het

aanbieden van het zevende boek (eind 2002) zal men niet op de lauweren rusten en zeker weer een of ander onderwerp oppakken. Wellicht zal dit dan in een wat andere uitvoering gaan plaatsvinden. Het team zal zich daarover nader beraden.

Diverse andere activiteiten

Restauratie preekstoel Lambertuskerk

Hoewel het initiatief daarvoor bij het parochiebestuur lag, hebben enkele medewerkers van 't Schoor voor de kerk vakkundig restauratiewerk verricht. De monumentale preekstoel ziet er weer prachtig uit en prijkt nu weer in volle glorie in onze Lambertuskerk. Het restauratieteam verdient alle lof voor deze prestatie.

Gouden priesterfeest rector A.J. Merkx

Rector Merkx, hoofdbewoner van het pand, waar ook ons heemcentrum is gevestigd, vierde op 10 juni zijn 50-jarig priesterfeest. De opkomst voor de plechtige eucharistieviering in de kapel van Huize Vincentius was zo overweldigend dat ook de nabij gelegen feesttent volledig moest worden ingericht om het volgen van deze viering via een grootbeeldscherm mogelijk te maken. Zoals de rector eerder al te kennen had gegeven moest zijn feest in het teken staan van ONTMOETING. En

daarin is deze dag volledig geslaagd, een pluim voor hen die deze dag organiseerden.

Natuurlijk kon 't Schoor niet achterblijven in de aankleding van deze dag. Naast de met bloemen versierde ingang en geveldecoratie van de rectorswoning, was in de feesttent een prachtige collage opgesteld, waarin het leven van de rector maar in het bijzonder zijn 50-jarige priestertijd was

weergegeven. Deze collage (12 tableaus), kreeg grote belangstelling en waardering. Van de collage is een fotoreportage gemaakt en later aan de rector aangeboden.

Aan het einde van de dag kon rector Merckx op een heel fijne, zeer druk bezochte en waardige ontmoetingsdag terugzien. Zijn dankbaarheid daarvoor heeft hij overigens op verschillende manieren later tastbaar gemaakt.

Het kinderaltaartje van de rector

Open monumentendagen

De open monumentendag stond dit jaar in het teken van “wonen”. Op ons heemcentrum hebben veel voorwerpen te maken met wonen, alle reden dus om ons heemcentrum open te stellen. Ongeveer 75 personen kregen we die dag op bezoek. Een bijzondere locatie in Udenhout is het kasteel “De Strijdhoeft”. Vanwege de goede relatie die ons bestuurslid Hein van den Berg met de eigenaren en

de huidige gebruiker heeft werd een verzoek om ook het kasteel die dag open te stellen met enthousiasme ontvangen. Niet eerder werd men in de gelegenheid gesteld het kasteel in “bewoonde” staat te bezichtigen. Kunstenaars exposeerden tevens in de bovenkamers van het kasteel een deel van hun werken. Uiteraard kreeg de Dalenskamer veel bewondering. De kelder van het kasteel was met oud meubilair en een met een antiek servies gedekte eettafel smaak- en sfeervol ingericht.

De kelder van De Strijdhoeft tijdens Open Monumentendag

De door Frans van Iersel verzorgde diaprojectie met deskundige toelichting over kasteel en omgeving kreeg grote belangstelling. Omdat Frans zich erg verdiept heeft in de historie van o.a. het kasteel vonden de presentaties een zeer aandachtig gehoor. Wij zijn de eigenaren (familie Le Mire) en de gebruiker (Balsbroeck B.V. directeur B. Kersten) dankbaar, dat we dit mooie kasteel in Udenhout in onze activiteiten mochten betrekken. Dit maakte dat de open monumentendag in Udenhout voor ons althans, als zeer geslaagd kon worden beschouwd.

Biezenmortel heeft gezamenlijk met de andere dorpen van de gemeente Haaren deelgenomen aan de open monumentendag. Er waren diverse panden opengesteld, die anders voor het publiek niet toegankelijk zijn. In Biezenmortel kon de recentelijk gerestaureerde boerderij van de familie Kuijpers aan de Gijzelsestraat bezichtigd worden.

Dorpsraad: rondleiding nieuwkomers

In onze voormalige gemeente Udenhout nodigde het college van B. en W. elk jaar de nieuwkomers in de gemeente uit voor een kennismaking op het gemeentehuis en een fietstocht door ons mooie buitengebied. Door de samenvoeging met Tilburg is daar toen een eind aan gekomen.

In 2001 namen enkele leden van de dorpsraad dit initiatief weer op en vroegen 't Schoor aan de organisatie mee te willen werken. Wij reageerden direct positief. Op 21 en 28 april heeft 't Schoor als onderdeel van die dagen de deelnemers op ons heemcentrum ontvangen en rondgeleid.

Computers

Hazagoed

Door diverse andere werkzaamheden hebben de activiteiten m.b.t. de kadastrale atlas van Udenhout en Biezenmortel in 2001 op een laag pitje gestaan. Ook in 2002 zal dat i.v.m. de inspanningen voor het boek over 100 jaar boerenstand zo zijn. De uitgifte van de eerder aangekondigde atlas naar de toestand van 1830, waaraan al veel tijd is besteed, laat dus nog even op zich wachten.

Internet

De Schoorsite op internet, die steeds actueel wordt gehouden ziet er professioneel uit. Steeds meer internetters zoeken ons op en zijn belangstellend naar onze activiteiten. Dit leidt soms naar verre contacten. Vaak betreft dit oud Udenhouters of personen uit Biezenmortel, die vanuit Australië of Canada op zoek zijn naar informatie over hun geboortestreek. Zo is 't Schoor ook wereldwijd letterlijk in beeld. Sinds kort zijn de inhoudsopgaven van al onze boeken via internet te raadplegen, evenals een doorlopende literatuurlijst over alles wat er op het gebied van geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel verschijnt. Het adres van onze website luidt: <http://home.planet.nl/~schef564/schoor/>.

Karakteristieke woning in Biezenmortel

Collectie

Groepsbezoeken

Evenals in 2000 hebben we ook in 2001 diverse groepen uit onze lokale gemeenschap mogen ontvangen. Steeds kregen we zeer enthousiaste reacties.

Bijzonder is wel te vermelden dat in november een klas van de basisschool Biezenmortel een bezoek bracht aan ons heemcentrum, dit in het kader van een opdracht van de school aan de leerlingen op zoek te gaan naar zaken uit het verleden. Waar kun je daarvoor beter terecht dan bij 't Schoor.

Het werd een zeer levendige middag en uit de talloze vragen bleek dat onze jeugd ook zeker belangstelling heeft voor het verleden.

Voor de diverse rondleidingen wordt meestal een beroep gedaan op een beperkte groep vrijwilligers. Fijn dat zij daartoe altijd bereid zijn en heel boeiend onze bezoekers informatie verstrekken.

Inrichten/indelen zolder

In het vorige jaarverslag meldden we al een uitbreiding van onze expositieruimte met een oud-zoldergedeelte. Eind 2001 was de renovatie gereed. Gerard van Alem, Kees van de Wouw en Henk Verhoeven hebben heel wat stof moeten slikken, maar het resultaat ziet er perfect uit. Wim van Beeck, onze specialist op het gebied van electra verzorgde op vakkundige wijze de aanleg van de nodige leidingen, armaturen e.d. en die liggen niet altijd op de meest handige plaatsen.

Bij het schrijven van dit jaarbericht wordt al weer hard gewerkt aan de inrichting van dit gedeelte. Dit is tevens een goede gelegenheid om onze collectie nog beter dan voorheen geklusterd naar onderwerp of bedrijfsactiviteit

uit te stallen. De oppervlakte van de uitbreiding bedraagt ongeveer 40 m². Helaas zullen dit wel de laatste m² expositieruimte zijn in de huidige situatie, die we aan ons heemcentrum kunnen toevoegen.

De lof die we van bezoekers krijgen, komt voor een belangrijk deel ook toe aan ons damesteam. Zij immers zorgen er voor, dat alles zo veel mogelijk stofvrij is en keurig staat gerangschikt. Dat is bij zo'n grote collectie waarover we beschikken geen eenvoudige klus, zeker niet in een periode waarin nog "bouwactiviteiten" plaatsvinden. Laat ik vooral niet vergeten dat onze gastvrouw Ria van der Meijden op elke dinsdagmorgen tijdens de pauze, voor ons een heerlijk bakske koffie uitschenkt. Zij doet dat overigens ook bij andere gelegenheden op 't Schoor. Gezelligheid viert dan altijd hoogtij, prachtig toch dat dit kan. Laten we dat vooral ook zo houden.

Een hoekje over het melken op de nieuwe zolder

't Klein Schoor

Zoals eerder gemeld hebben de medewerkers van 't Klein Schoor dit jaar o.a. veel tijd besteed aan de restauratie van het hekwerk bij de rectorswoning. In principe wordt elke donderdagmorgen in ons pand aan de Gommelsestraat hard gewerkt aan herstellen en restaureren van oude werktuigen en gebruiksvoorwerpen.

Voorlopig hoeft men nog niet stil te zitten. Zo meldde een jonge agrariër in oktober dat op de zolder van zijn boerderij nog diverse oude en waardevolle attributen stonden en deze wilde opruimen. Na een bezoekje van onze collectiebeheerders bleek het inderdaad interessant materiaal te zijn voor ons heemcentrum. Met behulp van de medewerkers van 't Klein Schoor werden de spullen in een volle wagen door de eigenaar nog keurig afgeleverd aan de Gommelsestraat.

Beleidsplan

Eind 2001 is in het bestuur een concept beleidsplan ter bespreking ingebracht. Belangrijkste doel van dit plan is ons te beraden over de toekomst van 't Schoor, m.b.t. het onroerend goed, de collectie, de financiën etc. In 2002 hopen we op basis van voorstellen enkele gerichte acties te kunnen ondernemen.

Tot slot

Het kan niet genoeg gezegd worden dat we als bestuur en vrijwilligers van 't Schoor trots mogen zijn op alles wat tot nu toe bereikt is. We hebben een fantastisch team, waarin ieder gewaardeerd wordt om zijn of haar werk. We maken geen onderscheid, ook al heb ik hiervoor enkelen met naam genoemd. Alle vrijwilligers doen hun uiterste best, ieder naar eigen kunnen om een bijdrage te leveren aan ons mooie heemcentrum 't Schoor. Gezamenlijk blijven we daaraan verder werken.

Harry Goos, voorzitter

Karakteristieke boerderij aan de Groenstraat

